

# KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS TARYBOS

## POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024-05-02 Nr. TAR1-65

Klaipėda

Posėdis įvyko 2024-04-30, prasidėjo 15.00 val.

Pirmininkas Jurandas Altuchovas.

Sekretorė Rožė Perminienė.

Dalyvauja Bendruomenės sveikatos tarybos (toliau – BST) nariai: R. Perminienė, J. Altuchovas, R. Grigaliūnas, B. Einars, D. Dragūnienė, G. Čepas, A. Slatvickis

Kviestiniai svečiai: A. Dragašienė, J. Sąlyga, B. Kerpienė, O. Kasperavičiūtė, S. Diktanas.

### DARBOTVARKĖ:

1. Sergamumas tuberkuloze (toliau – TBC) Klaipėdos mieste. Pranešėja: Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) Klaipėdos departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Orinta Kasperavičiūtė.

2. Diskusija apie sergamumą TBC Klaipėdos mieste, sergamumo tendencijas, tyrimo problemas, galimybes dėl asmenų efektyvesnio ištyrimo dėl TBC. Dalyvauja VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės Tuberkuliozės filialo, VšĮ Klaipėdos miesto poliklinikos atstovai.

3. Einamieji klausimai.

#### **1. SVARSTYTA. Sergamumas TBC Klaipėdos mieste.**

Pranešėja NVSC Klaipėdos departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Orinta Kasperavičiūtė pristatė informaciją apie sergamumą TBC Klaipėdos mieste (pranešimas pridedamas).

**NUTARTA: informacija išklaudyta.**

#### **2. SVARSTYTA. Diskusija apie sergamumą TBC Klaipėdos mieste, sergamumo tendencijas, tyrimo problemas, galimybes dėl asmenų efektyvesnio ištyrimo dėl TBC. Dalyvauja VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės Tuberkuliozės filialo, VšĮ Klaipėdos miesto poliklinikos atstovai.**

Moderuoja NVSC Klaipėdos departamento direktorius Raimundas Grigaliūnas.

VšĮ Klaipėdos miesto poliklinikos atstovai pristatė Tiesiogiai stebimo trumpo gydymo kurso (toliau – DOTS) kabineto veiklą ir problemas. VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės Tuberkuliozės filialo atstovai pristatė įstaigos veiklą ir iššūkius, organizuojant TBC ligonių gydymą, ligos nustatymą.

Diskutuota, kaip labiau suaktyvinti asmenų tyrimų dėl TBC atlikimą, kaip paskatinti rizikos asmenis bei kontaktą su sergančiuoju turėjusius asmenis tirtis, kaip didinti visuomenės budrumą ir informuotumą dėl TBC ligos. NVSC Klaipėdos departamento Užkrečiamųjų ligų specialistams, vykdant epidemiologinę diagnostiką, dažnai būna sudėtinga surasti/pasiekti ir įtikinti asmenis, pasitikrinti dėl TBC. Siekiant spręsti šį klausimą, organizuoti pasitarimai su Probacijos tarnybos, Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus, VšĮ „Klaipėdos butai“ atstovais.

R. Perminienė pristatė Savivaldybės prisidėjimą prie TBC prevencijos ir valdymo: savivaldybės išlaikomas DOTS kabinetas VšĮ Klaipėdos miesto poliklinikoje (papildomas finansavimas maisto ir kelionės talonų asmenims į DOTS kabinetą); savivaldybės apmokama (vykdytojas VšĮ Klaipėdos miesto poliklinika): 15–16 metų amžiaus vaikų ir socialinės rizikos šeimų grupei priskiriamų vaikų, iš Ukrainos į Lietuvą atvykusių vaikų tikrinimas tuberkulino mėginiais; nedraustų privalomuoju sveikatos draudimu suaugusių rizikos grupės asmenų, Ukrainos karo pabėgėlių, kuriems nuo 2022-03-04 suteikta kolektyvinė laikinoji apsauga Lietuvoje rentgenologinis patikrinimas; asmenų pervežimo į viešąją įstaigą Alytaus apskrities tuberkuliozės ligoninę organizavimas ir vykdymas.

**NUTARTA:**

1. Suaktyvinti tėvų švietimą dėl tuberkulino mėginių atlikimo vaikams (atsakingas BĮ Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras).

2. Informacinės medžiagos parengimas (atsakingas NVSC Klaipėdos departamentas) ir perdavimas platinimui per Žemo slenksčio kabinetus, NVO, Maisto banką bei tarpininkaujant Klaipėdos miesto Savivaldybei per atitinkamus skyrius ir savo valdomas įstaigas.

3. NVSC Klaipėdos departamentas tęs bendradarbiavimą su Probacijos tarnyba, VšĮ „Klaipėdos butai“.

### 3. SVARSTYTA. Einamieji klausimai.

R. Perminienė informavo, kad gautas Vilniaus miesto savivaldybės BST pirmininko prof. S. Čaplinsko konkretus pasiūlymas suorganizuoti Klaipėdos miesto ir Vilniaus miesto BST susitikimą Klaipėdoje, keičiantis gerosiomis patirtimis, pavyzdžiais ir pan.

Prašoma Klaipėdos miesto BST narių pasiūlyti temą/temas, kuriomis galima būtų diskutuoti, pasidalinti patirtimi su atvykusiais svečiais.

**NUTARTA: per 1 savaitę nuo šio protokolo registracijos dienos BST nariai pateikia el. paštu siūlomas bendradarbiavimo susitikimui su Vilniaus miesto BST nariais temas, BST pirmininkui arba BST sekretoriui.**

Posėdis baigtas 16.30 val.

Pirmininkas

J. Altuchovas

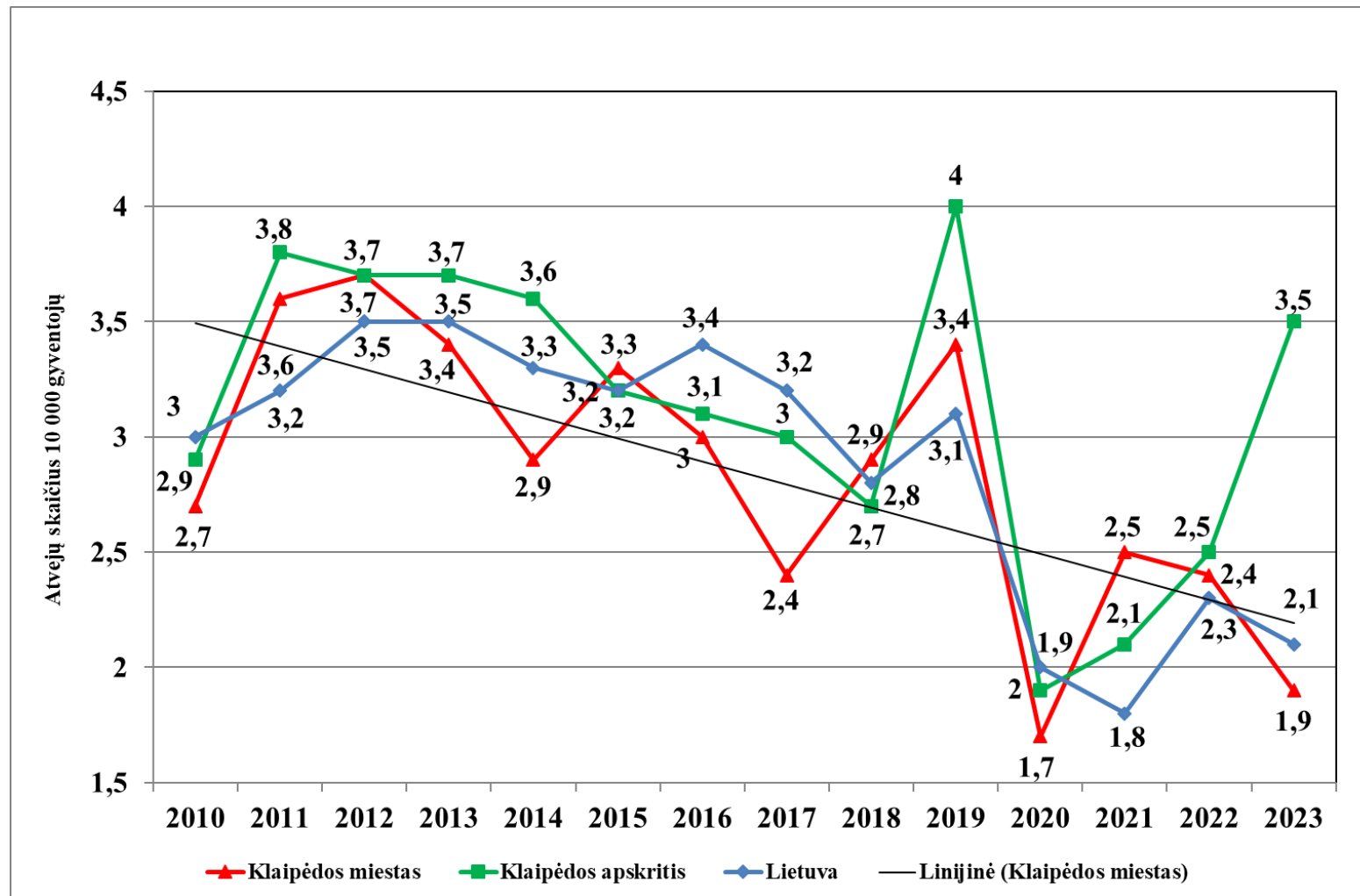
Sekretorė

R. Perminienė

# Tuberkuliozės sergamumas Klaipėdos mieste

NVSC Klaipėdos departamento  
Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus  
vyriausioji specialistė Orinta Kasperavičiūtė

1 pav. Klaipėdos miesto sergamumo TB 2010–2023 m. laikotarpiu palyginimas su Klaipėdos apskritimi ir Lietuva



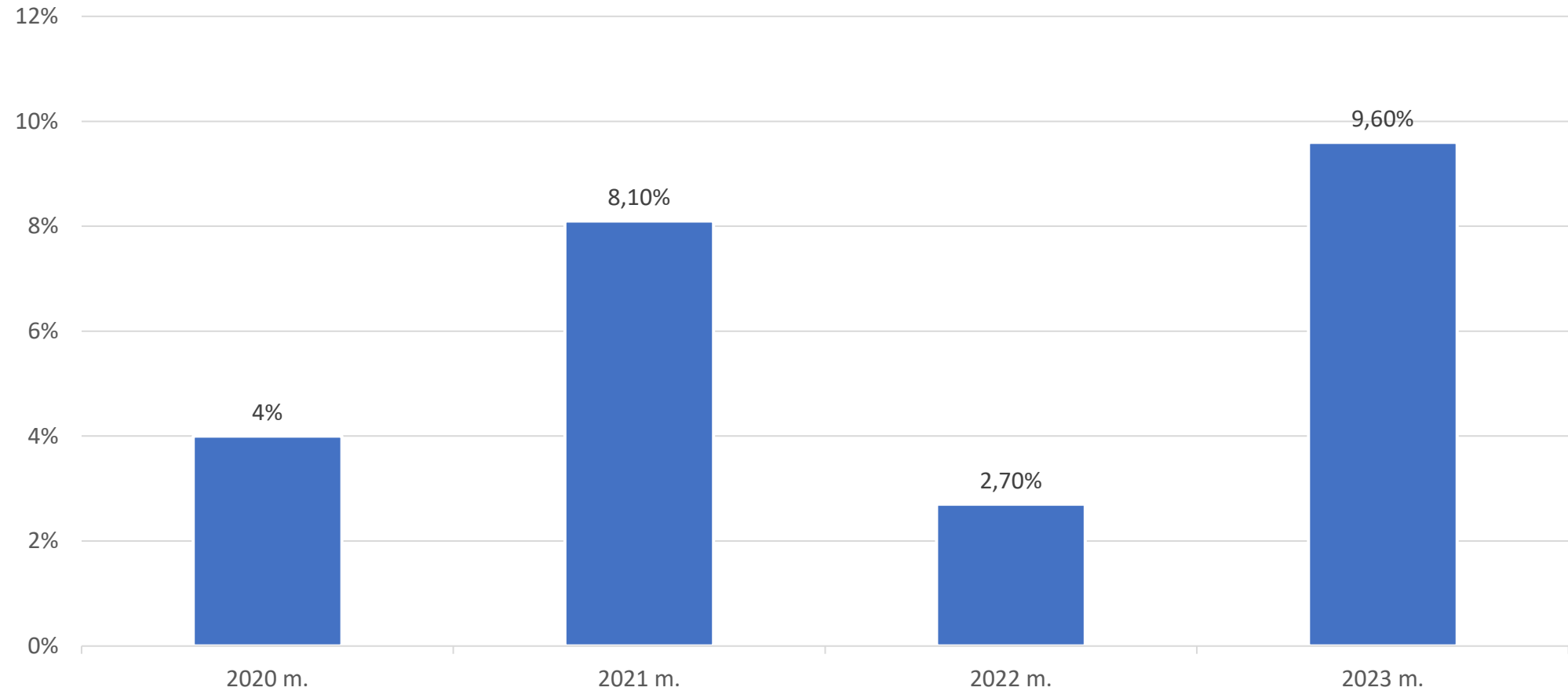
# TB sergamumo statistika

- ❖ 2023 m. Klaipėdos mieste užregistruotas 31 tuberkuliozės atvejis (3 mirtys).
- ❖ 9 (37,5 proc.) susirgę asmenys – bedarbiai, 4 (16,6 proc.) asmenims nustatytas neįgalumas, 2 (8,3 proc.) – benamiai.
- ❖ 5 (20,8 proc.) susirgusiems asmenims epidemiologinio tyrimo metu išsiaiškinta priklausomybė alkoholiui, 3 (12,5 proc.) asmenys vartojo narkotines medžiagas.

# TB sergamumo statistika (2)

- ❖ 2023 m. Klaipėdos m. daugiausia tuberkuliozės atvejų (38,7 proc.) buvo užregistruota tarp 35-44 metų amžiaus asmenų (12 atvejų).
- ❖ 6 (19,35 proc.) tuberkuliozės atvejai buvo užregistruoti 55-64 metų amžiaus, 5 (16,1 proc.) – 45-54 metų amžiaus grupėse.
- ❖ Pagal lytį susirgo 8 (25,8 proc.) moterys ir 23 (74,2 proc.) vyrai.

# Mirtingumas nuo TB Klaipėdos mieste



# Mirtingumas nuo TB Klaipėdos mieste (2)

- ❖ 2023 m. Klaipėdos mieste užregistruotos 3 mirtys nuo plaučių tuberkuliozės, patvirtintos bakteriologiškai ir histologiškai (A15.0).
- ❖ Visi asmenys buvo 55-64 metų amžiaus tarpe, bedarbiai (1 – benamis, 1 – neįgalus), du asmenys buvo gavę socialinius būstus.

# Pagrindinės TB valdymo priemonės

- ❖ Ankstyva diagnostika (profilaktiniai krūtinės ląstos rentgeno tyrimai, tuberkulino mėginiai rizikos grupių vaikams);
- ❖ sėkmingas TB pacientų gydymas;
- ❖ naujagimių vakcinacija;
- ❖ TB atvejo valdymas;
- ❖ papildomos atvejų valdymo intervencijos pažeidžiamose bendruomenėse.

# Šeimos gydytojų funkcijos rizikos grupėms priklausančių asmenų tyrime

- ❖ Organizuoti tuberkulino mėginių atlikimą vaikams;
- ❖ paskirti tyrimus dėl TB ŽIV infekuotiems asmenims.

# Tuberkulino mėginiai

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo nustatyta tvarka, kiekvienais metais tuberkulino mėginiai turi būti atliekami vaikams prieš pradėdant lankyti mokyklą (6 ar 7 metų amžiaus) ir šių rizikos grupių vaikams:

- ❖ neskiepytiems nuo tuberkuliozės;
- ❖ bendraujantiems su sergančiais tuberkulioze (šeimoje, kolektyve);
- ❖ dažnai sergantiems viršutinių kvėpavimo takų ligomis;
- ❖ sergantiems lėtinėmis ligomis;
- ❖ gydomiems kortikosteroidais;
- ❖ infekuotiems žmogaus imunodeficito virusu arba esant kitoms imunodeficitinėms būklėms;
- ❖ iš socialinės rizikos šeimų;
- ❖ gyvenantiems sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, vaikų globos namuose, internatuose, pensionatuose;
- ❖ migrantams.

1 lentelė. Tuberkulino mėginių atlikimas vaikams prieš pradėdant lankyti mokyklą (6 ar 7 metų amžiaus) ir rizikos grupėms priklausantiems vaikams Klaipėdos mieste

Metai	Vaikai prieš pradėdant lankyti mokyklą (6 ar 7 metų amžiaus)			Rizikos grupių vaikai		
	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Procentas	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Procentas
2023	2783	1246	<b>44,7</b>	1248	97	<b>7,7</b>
2022	2598	1441	55,5	694	121	17,4
2021	2115	1099	51,9	681	117	17,1
2020	1996	1116	55,9	660	129	19,5
2019	2264	1604	70,8	1006	303	30,1
2018	2150	1484	69	1087	415	38,1

# Tuberkulino mėginiai

- ❖ 2023 m. Klaipėdos mieste asmens sveikatos priežiūros įstaigose TM buvo atliktas 1246 (44,7 proc.) vaikams prieš pradėdant lankyti mokyklą (6 ar 7 metų amžiaus) ir 97 (7,7 proc.) rizikos grupėms priklausantiems vaikams (1 lentelė).
- ❖ TM atlikimo vaikams Klaipėdos mieste asmens sveikatos priežiūros įstaigose apimtys yra nepakankamos, ypač rizikos grupių vaikams. Pagrindinės TM neatlikimo priežastys: tėvų atsisakymas, priešparodymai dėl ligos, medikų patvirtinimu.
- ❖ Pagal Klaipėdos apskrities savivaldybes 2023 m. daugiausia TM atlikta Skuodo rajono (90,41 proc.) ir Šilutės rajono (76,3 proc.) savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Prasčiausiai vaikai TM patikrinti Klaipėdos miesto (33,3 proc.) ir Klaipėdos rajono (36,4 proc.) asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

# Kaip padidinti tuberkulino mėginių atlikimo skaičių?

- ❖ Suteikti tėvams žinių ir ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius;
- ❖ skatinti prisiimti atsakomybę už vaikus;
- ❖ siekti lygių galimybių ir prieinamumo.

# Problemos ir siūlymai

- ❖ Profilaktinis tikrinimas dėl tuberkuliozės ir visišką sergančiųjų išgydymas – svarbiausia priemonė siekiant sustabdyti sergamumą tuberkulioze.
- ❖ Ekonomiškai pagrįstos strategijos, skirtos mažinti TB paplitimą asmenų, gyvenančių socialiniuose ir savivaldybei priklausančiuose būstuose, populiacijose apima privalomą sveikatos tikrinimą socialiniuose būstuose.
- ❖ Socialinės rūpybos specialistų aktyvesnis įsijungimas, pagalba, glaudesnis bendradarbiavimas su NVSC tuberkuliozės plitimo stabdymo, kontaktinių asmenų ištyrimo klausimais.

[klaipeda@nvsc.lt](mailto:klaipeda@nvsc.lt)

+370 46 41 0350

+370 5 264 96 76